

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň
Člověk a jeho svět
Přírodověda

Charakteristika

Časová dotace: 4. ročník – 2, 5.ročník - 2

Okruhy:

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Přírodověda učí žáky seznamovat s historií i současností regionu, Zemí jako součástí sluneční soustavy - vznikem a rozvojem života na ní, jejím významem pro člověka i lidstvo. Žák poznává rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody svého regionu a celé vlasti. Na základě těchto poznatků se učí vyhledávat informace a důkazy o proměnách přírody a učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy. Sleduje vliv lidské činnosti na přírodu, hledá možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a životního prostředí.

Na základě poznání člověka jako živé bytosti žák poznává, jak se člověk vyvíjí a mění od narození až k dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy i mezilidských vztahů. Dostávají se mu základy o zdraví a nemocech, prevenci i první pomoci v různých životních situacích, i při mimořádných událostech. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem, praktickou zkušeností žáků je pomocí ve zvládání nových životních situací, nalézání postavení mezi vrstevníky a upevňování pracovních a režimových návyků. Učí se sebekontrolu, seberealizaci, diskusi.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k těmto **cílům**:

- pochopení přírodních zákonitostí, vztahů a pojmů
- aplikaci v každodenním životě, ekologické aktivity, ochrana přírody
- rozvíjení samostatnosti pozorování na základě přírodních zákonitostí
- sebekontrola vlastních postupů
- řešení nestandardních úkolů – referáty, herbáře, sbírky

Forma realizace:

skupinová výuka	práce s atlasy rostlin, živočichů a hub, práce se sbírkami hornin a nerostů
problémová výuka	vnímá a chápe problémy vztahující se k rozmanitosti přírody
systémová výuka	používání zápisů a schematických kreseb
týmová práce	využití encyklopedií, přehledu živé přírody, pořizování sbírek, herbářů i celých rostlin
laboratorní práce	pokusy - vlastnosti vody, vzduchu, světla, nerostů a hornin

Klíčové kompetence

- **k učení** - využívá pro učení vhodné způsoby a metody, dovede vyhledávat a třídit informace, které využívá v procesu učení i praktickém životě. Používá obecně užívané termíny, získané poznatky propojuje do širších celků, pozoruje, experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

- **k řešení problému** - naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům. Vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, využívá informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci se světem
- **sociální a personální** - účinně pracuje ve skupině
- **občanské** - chápe základní ekologické souvislosti, uvědomuje si požadavky na kvalitní životní prostředí
- **pracovní** - využívá znalostí a zkušeností ke svému rozvoji a přípravě na budoucnost

Průřezová témata:

Z průřezových témat se v předmětu přírodověda realizují témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

Mediální výchova

- využívá médií jako zdroje informací
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

Environmentální výchova

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí
- učí se hodnotit informace týkající se ekologických problémů
- učí se komunikovat o problémech životního prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozvíjí schopnost srovnávat rozmanitost přírody v evropském kontextu
- rozlišuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí

Multikulturní výchova

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a evropské společnosti

Etická výchova

- vyučována ve 4. a 5.ročníku formou projektových dnů, do kterých je zařazena práce s pracovním sešitem Etická výchova nakladatelství „Radost do školy“, besedy, rozhovory diskuze, situační scénky, práce s pracovními listy a vytváření vlastního portfolia
- témata : pozdrav, oslovení, komunikace, omluva, emoce, mimika a gesta, kolektiv, spolupráce, pomoc v nouzi, přátelství, asertivita a znám svá práva

Dopravní výchova

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Přírodověda**
Ročník: **4.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
Žák ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ třídí organismy podle diakritických znaků, rozlišuje jedovaté a jedlé houby (rostoucí v regionu), kulturní a plané rostliny, uvědomuje si význam léčivých bylin a jedovatých rostlin ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, principy rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ využívá kompasu a buzoly v praxi, zná využití magnetu a magnetické síly v praxi, osvojuje si základní veličiny a jejich jednotky ➤ rozlišuje základní ekosystémy a uvádí jejich charakteristiku	Rozmanitost přírody rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla některých neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka třídění v přírodovědě – principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody třídění věcí kolem nás třídění rostlin podle stavby těla a délky života, třídění plodů třídění živočichů podle jejich příbuznosti a podobnosti neživá příroda – voda, vzduch, sluneční záření : výskyt, vlastnosti a formy vody, koloběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život, význam slunečního záření, ochrana před slun zářením nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam třídění hornin a nerostů domácí zvířata – pes, kočka živočichové v přírodě – liška, hraboš, srnec, ptáci rovnováha v přírodě – význam, vzájemné	ČJ – popis ŠPZ : vytváření zdravého pracovního prostředí, zdravé učení Informační a komunikační technologie : samostatné získávání informací – encyklopedie, časopisy, atlasy rostlin, hub, živočichů, internet Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozvíjí schopnost srovnávat rozmanitost přírody v evropském kontextu ŠPZ : spoluúčast, vzájemná spolupráce mezi spolužáky Environmentální výchova : rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí učí se hodnotit informace týkající se ekologických problémů učí se komunikovat o problémech životního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozvíjí schopnost srovnávat rozmanitost přírody v evropském kontextu rozlišuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí ŠPZ : osobní hygiena, hygienické a estetické pracovní prostředí, zdravé učení Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozlišuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí Mediační výchova : využívá médií jako zdroje informací, přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu Osobnostní a sociální výchova : rozvíjí základní dovednosti	

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➤ chápe význam Slunce pro život na Zemi, postavení Země ve vesmíru, důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce a jeho rytmus, ke znázornění používá globus ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa, příčiny přizpůsobování organismů vnějším podmínkám, vysvětluje pojmy počasí, podnebí ➤ uplatňuje příklady zásad ochrany přírody a živ. prostředí jako celku v praktickém životě ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ seznamuje se s principy jednoduchých strojů a významem energie pro život ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	vztahy mezi organismy, základní společenstva, rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích, vzájemná závislost organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech, význam přírodních celků pro člověka (zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství) střídání den a noc, roční období životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí botanické a zoologické zahrady (společenstva vytvořená člověkem) přírodní společenstva, ekosystémy ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, lidský organismus a jeho vztahy k prostředí, člověk a technika, člověk a přírodní zdroje, látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) situace hromadného ohrožení – živelné pohromy, ekologické katastrofy a jiné	dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny Multikulturní výchova : poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a evropské společnosti	
--	---	--	--

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ uvědomuje si zásady racionální výživy- pojem vysvětlí a využívá v praxi ➤ popisuje základní stavbu a funkci těla člověka, zjišťuje reakce těla a jeho čidel na podráždění ➤ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události			
---	--	--	--

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
Vyučovací předmět: **Přírodověda**
Ročník: **5.**

<i>Výstup</i>	<i>Učivo</i>	<i>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty</i>	<i>Poznámky</i>
Žák ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ třídí organismy podle diakritických znaků, rozlišuje jedovaté a jedlé houby(rostoucí v regionu),kulturní a plané rostliny, uvědomuje si význam léčivých bylin a jedovatých rostlin ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin , využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody,principy rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ využívá kompasu a buzoly v praxi,zná využití magnetu a magnetické síly v praxi,osvojuje si základní veličiny a jejich jednotky ➤ rozlišuje základní ekosystémy a uvádí jejich charakteristiku	Rozmanitost přírody rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, výživa, stavba těla některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka třídění organismů – principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody výtrusné a semenné rostliny (byliny, dřeviny) třídění živočichů podle jejich příbuznosti a podobnosti neživá příroda – voda a vzduch : výskyt, vlastnosti a formy vody, koloběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích, vzájemná závislost organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech, význam přírodních celků pro člověka (zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství) Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	ČJ – popis ŠPZ : vytváření zdravého pracovního prostředí, zdravé učení Informační a komunikační technologie : samostatné získávání informací – encyklopedie, časopisy, atlasy rostlin, hub, živočichů, internet Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozvíjí schopnost srovnávat rozmanitost přírody v evropském kontextu ŠPZ : spoluúčast, vzájemná spolupráce mezi spolužáky Environmentální výchova : rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí učí se hodnotit informace týkající se ekologických problémů učí se komunikovat o problémech životního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozvíjí schopnost srovnávat rozmanitost přírody v evropském kontextu rozlišuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí ŠPZ : osobní hygiena, hygienické a estetické pracovní prostředí, zdravé učení Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : rozlišuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí Mediační výchova : využívá médií jako zdroje informací, přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci prispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu Osobnostní a sociální výchova : rozvíjí základní dovednosti	

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ➤ chápe význam Slunce pro život na Zemi, postavení Země ve vesmíru, důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce a jeho rytmus, ke znázornění používá globus ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa, příčiny přizpůsobování organismů vnějším podmínkám, vysvětluje pojmy počasí, podnebí ➤ uplatňuje příklady zásad ochrany přírody a živ. prostředí jako celku v praktickém životě ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ seznamuje se s principy jednoduchých strojů a významem energie pro život ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Slunce a jeho planety, pohyb Země kolem Slunce, otáčení kolem své osy model Země – globus Slunce jako zdroj světla a tepla – základní podmínka života na Zemi životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí botanické a zoologické zahrady (společenstva vytvořená člověkem) ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, lidský organismus a jeho vztahy k prostředí, člověk a technika, člověk a přírodní zdroje, látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Člověk a jeho zdraví lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, původ člověka, vývoj člověka základní ústrojí lidského těla-kosterní a svalová soustava, oběhová soustava, řídicí soustava, dýchací soustava, vylučovací soustava, trávicí soustava, kožní soustava výchova ke zdraví partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV / AIDS (cesty přenosu) péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim,	dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny Multikulturní výchova : poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a evropské společnosti	
--	---	--	--

Základní škola Paskov, Kirilovova 330
Školní vzdělávací program
1.stupeň

➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ uvědomuje si zásady racionální výživy- pojem vysvětlí a využívá v praxi ➤ popisuje základní stavbu a funkci těla člověka, zjišťuje reakce těla a jeho čidel na podráždění ➤ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana. Osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika, poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení Reklamní vlivy návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) situace hromadného ohrožení – živelné pohromy, ekologické katastrofy a jiné Člověk a technika-síla, jednoduché stroje, člověk a výroba Člověk a elektrická energie Ochrana životního prostředí		
---	--	--	--